

Nieuw voor Groningen: Slangenarend

Bas van Gennip & Bert de Bruin

In de tweede week van mei 1994 bevonden zich grote aantallen vogels in de Lauwersmeer. Naast de reguliere soorten werden onder andere een Blauwvleugeltaling, een Steltkluut, twee Grauwe Franjepoten, meerdere Porseleinhoentjes, twee Witvleugelsternen en een Witwangstern waargenomen. Dat was voor Bas van Gennip een goede reden om die week veel tijd in het gebied door te brengen om er te vogelen en te schetsen.

Op woensdag 11 mei, na een heerlijke dag vogelen, zat BvG om ongeveer 19.20 uur bij de bushalte bij de kazerne te wachten.

Omdat hij de bus nog niet verwachtte had hij zijn telescoop nog niet ingepakt en gebruikte deze om te genieten van een Grauwe Kiekendief, die werd achterna gezeten door woedende weidevogels. Na enige tijd vloog boven het bos ten noorden van de kazerne een "vreemde" roofvogel, die hem na een vluchtige blik door zijn kijker deed denken aan een Velduil, maar dan een wel erg grote!

Door zijn telescoop zag BvG dat de vogel samen vloog met Bruine Kiekendieven en

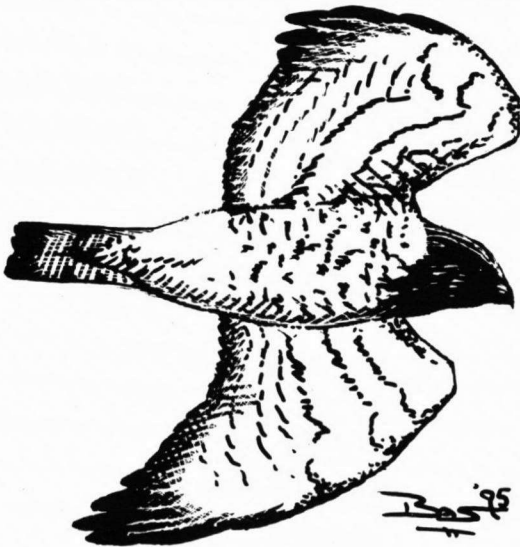
Buizerds. Bovendien bleek hij verder weg te vliegen dan hij aanvankelijk dacht.

De vogel had nogal lange, brede en stijve vleugels, een korte staart en een grote kop en was duidelijk groter dan de hem omringende roofvogels. BvG kwam tot de conclusie met een arend van doen te hebben.

De vogel was duidelijk groter dan Buizerd of Bruine Kiekendief en had langere en bredere vleugels dan die soorten. Hij had een grote geheel donkerbruine kop en een korte recht afgesneden staart. De bovenzijde was (uniform) donkerbruin en de onderzijde was wit met kleine donkerbruine vlekjes.

De vleugelpunten en achterrand waren eveneens donker, maar met een lichtere, grijze tint. Polsvlekken, zoals bij Buizerd of Wespendif, ontbraken. Tijdens het bidden (hetgeen de vogel vaak deed) vielen de enorme grootte en de vorm van de vleugels op; het deed een beetje denken aan de vleugelvorm van een Kievit. Tijdens glijvlucht werden de vleugels strikt horizontaal gehouden, en niet in ondiepe V, zoals Buizerd en Bruine Kiekendief. De polsen werden regelmatig zeer ver naar voren gehouden, zodat die nog voorbij de kop staken.

Na ongeveer een kwartier begon de arend te schroeven en verdween in noordwestelijke richting. Hierna is hij niet meer waargenomen, ondanks zoekacties de dagen erna. Gelukkig is een en ander gedocumenteerd met een uitgebreide veldbeschrijving en enkele schetsen.

De Slangenarend van het Lauwersmeer. Naar een veldschets
Bas van Gennip.

Op grond van bovenstaande kenmerken determineerde BvG de vogel als Slangenarend *Circaetus gallicus*. Inderdaad passen grootte, vorm, tekening van met name de onderdelen, het veelvuldig bidden en het zeer ver naar voren houden van de polsen goed op deze soort en sluiten andere roofvogelsoorten uit (Porter *et al.* 1978). In feite zou verwarring kunnen ontstaan met Wespandief, maar de grootte en het ontbreken van duidelijk begrensde polsvlekken sluiten die soort uit (Porter *et al.* 1978).

De Slangenarend is een euraziatischtrekvoegel, die zijn verspreidingsgebied heeft van zuidwest-Europa tot midden-Siberië en overwintert ten zuiden van de Sahara en in het oosten tot in Indonesië (Harrison 1982).

Dit is de eerste door de CDNA aanvaarde Slangenarend voor de provincie Groningen en nog maar de achtste voor Nederland (van den Berg & Bosman 1995).

Literatuur

- van den Berg A.B. & C.A.W. Bosman 1995. *Lijst van Nederlandse Vogels*. Derde editie. Santpoort-Zuid.
- Harrison C. 1982. *An Atlas of the Birds of the Western Palearctic*. London.
- Porter R.F., I. Willis, S. Christensen & B.P. Nielsen 1978. *Flight identification of European Raptors*. Berkhamsted.

*Bas van Gennip. Laan van Presikhaaf 54-2
6826 CL Arnhem. 026-3642915*
*Bert de Bruin. Albertine Agnesplein 8a
9717 EV Groningen. 050-3139251*